

Handleplan – kulturpolitik 2021-24

Handleplanen for kulturpolitik 2021-24 beskriver den konkrete udmøntning af ambitionerne i kulturpolitikken. Den er et dynamisk dokument, forstået således, at nye initiativer forventeligt vil komme til i løbet af perioden.

Handleplanen er struktureret efter temaerne i kulturpolitikken, vel vidende, at mange initiativer i handleplanen knytter an til mere end ét tema.

Den er bygget op sådan, at hvert afsnit indledningsvist gennemgår, hvordan vi vil arbejde med at realisere ambitionerne inden for de eksisterende ressourcer. Mange af indsatserne skal løftes i et samarbejde med de øvrige magistratsafdelinger, hvor vi skal gå sammen om at nå fælles mål, og tænke kunst og kultur ind i løsningen samt gennem indgåelse af partnerskaber.

Der er i løbet af inddragelsesprocessen udviklet og fremsendt idéer til supplerende initiativer, der dog vil kræve yderligere finansiering for at kunne realiseres. Disse er sammen med andre initiativer til udmøntning af Kulturpolitikken listet op under hvert afsnit som "Initiativer, der kræver yderligere finansiering". Der er i forbindelse med høringsprocessen også kommet yderligere forslag til initiativer, der dog skal udvikles, før de evt. kan indgå i handleplanen. Hvor det er muligt, er der angivet et estimeret budget for realisering. Også denne del vil udvikle sig i løbet af perioden.

En gang årligt præsenteres Aarhus Kommunes kulturudvalg for en status på handleplanen.

Som noget helt særligt ved denne kulturpolitik er der - som en direkte følge af covid-19 pandemien og dens store konsekvenser for kulturlivet - indsat et markant pejlemærke midtvejs – nemlig Genstart af kulturlivet i 2022. Det er vores håb og ambition, at vi i dette år endnu en gang kan markere og manifestere Aarhus som en stærk kulturby, der leverer indhold og oplevelser på højt, internationalt niveau for både borgere og besøgende. Genstarten er ikke et særskilt tema, men mange af indsatserne vil naturligt også pege frem mod genstarten.

Initiativer ifm. Genstart 2022

I 2022 er vi forhåbentligt på den anden side af covid-19 pandemien og har mulighed for endnu en gang at manifestere Aarhus som en by med et stærkt og bankende kulturhjerter.

Der er ikke tale om et "mini-kulturhovedstadsår", men om netop en genstart. Vi vil sammen med kulturlivet i Aarhus have fokus på, at de ting, der sættes i gang, rækker langt videre end 2022, så året ikke blot bliver en enkeltstående fejring, men startskuddet til en udvikling, med ny energi og frem for alt masser af gode samarbejder på kryds og tværs. Vi vil arbejde for så bred en involvering og deltagelse som muligt, og vi vil engagere Erhvervs- og Kulturforum og andre aktører i udvikling af gennemførelsen. Genstarten skal dermed være en fælles kampagne for hele kulturlivet.

- Music City Aarhus 2022
- Musikhuset Aarhus 40 år
- Musikskolen 90 år
- Bora Bora 10 år
- Sport- og Kulturcampus
- Next Level og Musikhusparken
- Indvielse af Den Gamle Bys nye hovedindgang

Initiativer, der kræver yderligere finansiering

- Kulbroen/Sydhavnen nyt venue for vækstlaget - budgetbehov skal afklares
- Pulje til særlige genstartsinitiativer – budgetbehov 1 mio. kr. i 2022
- City Dressing/kommunikation ift. fælles kampagne – budget skal afklares
- Styrkelse af Kulturarrangementspuljen – budgetbehov 500.000 kr. årligt

Tema: Et stærkt fundament

Vi vil:

Styrke samarbejdet på tværs af kulturaktører

Styrke de etablerede kulturinstitutioners rolle i byen og i oplandet

Skærpe de kunstfaglige centres rolle ift. frie kunstnere og miljøer

Inddrage kunstfaglige kompetencer og kulturelle vækstlag i byens udvikling

Have fokus på de frie miljøer og deres virke og sikre deres stemme i byens udvikling

Prioritere rum til kunst- og kulturproduktion, eksperimenter og præsentation

Styrke koblingen og samarbejdet mellem kultur og erhvervsliv til gavn for hele byens udvikling

Sådan vil vi gøre det:

- Holde fælles (digitale) dialogmøder mellem kulturaktører og kommunen minimum to gange årligt med mulighed for at nedsætte undergrupper ift. særlige temaer. Dialogmøderne skal være et væsentligt, fælles udviklingsrum, hvor der bl.a. udvikles konkrete initiativer i løbet af perioden.
- Fastholde og udvikle samarbejdet med kultursamvirket
- Bakke op om tværgående samarbejder
- Fokus i de flerårige aftaler på at kulturinstitutionerne afvikler aktiviteter i lokalområder og byrum
- Forpligte de etablerede kulturinstitutioner på at tage ansvar for fødekæde og talentudvikling
- Indgå flerårige aftaler med de kunstfaglige centre, som skærper deres formål og virke
- Gennemgå kommunens kulturpuljer med henblik på at forenkle strukturen og tilpasse puljernes formål, så de støtter op om de aktuelle behov og nye formater som fx pulje til mellemlag og kompetenceudvikling. Fokus på snitflader og kriterier.
- Styrke effekten af basistilskud bl.a. gennem sparring med kunstråd og de kunstfaglige centre.
- Afprøve anvendelse af kunstfaglige kompetencer ifm. fx byudviklingsopgaver mhp. at udvikle nogle principper for fremadrettet praksis (pilotprojekter)
- Facilitere et forum for dialog med vækstlaget og byens kreative ungemiljøer
- Arbejde for, at der på tværs af kommunens afdelinger udarbejdes en oversigt over tomme, kommunale bygninger/rum, der (midlertidigt) kan anvendes af kunst- og kulturaktører
- Have fokus på den midlertidige anvendelse af lokaliteter til kunst og kulturaktiviteter
- Arbejde med Erhvervs- og Kulturforums rolle og engagement i byens udvikling, bl.a. ift. Genstart 2022 og gennem forskellige arrangementer og projekter synliggøre mulighederne for samarbejde, netværk, samskabelse og udvikling af kompetencer.
- Opsamle erfaringer fra Corporum mhp. at styrke fødekæden i andre kunstarter

Initiativer, der kræver yderligere finansiering:

- Permanent tilskud til LiteratureXchange for at sikre det høje niveau og en permanent årlig festival – budgetbehov 400.000 kr. årligt
- Etablering af ambitiøst udstillingssted for lokal og national samtidskunst – budgetbehov 450.000 kr. årligt
- Styrkelse af billedkunstmiljø på Sydhavnen – budgetbehov 550.000 kr. årligt

- Støtte op om etablering af et litteraturens hus som et kulturelt samlingspunkt i Aarhus - budgetbehov skal afklares.
- Pulje ifm. udgifter til etablering ved brug af tomme bygninger – budgetbehov 500.000 kr. årligt
- Afsætte midler til at kultursamvirket kan tage en mere aktiv rolle bl.a. som tovholder på tværkulturelle og tværfaglige netværk og fora – budgetbehov 200.000 kr. årligt
- Etablering af et kultursamvirke for vækstlaget – budgetbehov skal afklares.
- Et arrangementshjul/overblik fx ifm. årlig "kulturmesse", hvor det kommende års aktiviteter præsenteres til gavn for kulturliv, erhvervsliv, udd.inst. mv.– budgetbehov skal afklares. Initiativet kræver ekstern finansiering i form af bl.a. deltagergebyrer og skal videreudvikles i regi af EKFA.
- Understøtte ny museumssatsning i Den Gamle By med overtagelse af Museet for Dansk Bladtegnning – budgetbehov skal afklares.

Tema: Kultur er velfærd

Vi vil:

Udvikle byen med nye, markante kulturbyggerier som The Next Level og Nature and Science Museum
Have fokus på kultur, grønne områder og fællesskaber, når vi udvikler både i centrum og oplandet
Arbejde for at sikre kunsten og kulturens stemme og plads i den fysiske byudvikling
Igangsætte indsatser inden for kultur og sundhed
Have fokus på de positive fællesskaber, vi kan skabe med kultur
Styrke bæredygtig vækst i de kreative erhverv
Afsøge de kreative branchers potentiale ift. andre velfærdsdagsordener
Styrke samarbejdet med videns institutioner og koblingen mellem forskning og praksis

Sådan vil vi gøre det:

- Deltage aktivt i udviklingen af nye områder og bl.a. sikre, at der med byrådets prioritering af oplandet også tænkes i at styrke den kulturelle infrastruktur i lokalområderne
- Tage initiativ til en jævnlig dialog med de øvrige magistratsafdelinger om de fælles mål og handlinger, så vi sikrer, at kunst og kultur tænkes ind i løsningen af øvrige velfærdsopgaver.
- Arbejde for, at der i forbindelse med byudviklingsprojekter indtænkes rum til kulturproduktion og -præsentation - "kreative frizoner" med plads til kulturelle eksperimenter og nem adgang til brug (plug and play).
- Udarbejde en ambitiøs strategi for kunst i det offentlige rum i samarbejde med bl.a. MTM og Billedkunstudvalget
- Med udgangspunkt i Kultur og Sundhedsplanen, arbejde for at integrere kunst og sundhed gennem kulturelle initiativer, der fremmer sundhed og trivsel for aarhusianerne
- I samarbejde med bl.a. Sociale Forhold og Beskæftigelse, Børn og Unge, ungdomsklubber, foreninger og andre relevante aktører arbejde for at flere unge kan få del i de positive fællesskaber, kulturen tilbyder.
- I samarbejde med Sociale Forhold og beskæftigelse arbejde med at skabe flere jobmuligheder på de aarhusianske kulturinstitutioner for især udsatte unge
- Arbejde for at styrke bibliotekerne som arena for lokale fællesskaber og kulturaktiviteter
- Bygge videre på erfaringer fra musik/erhvervspuljen og se på, hvordan man kan anvende disse inden for andre kreative brancher
- Have fokus på anvendelse af kreative kompetencer i bl.a. arbejdet med klimaplanen
- I samarbejde med 6 byerne arbejde for en tættere kobling mellem forskning og praksis
- Efter finansieringen er faldet på plads til The Next Level arbejdes der frem mod, at projektet står færdigt i 2026
- Understøtte Naturhistorisk Museum i processen frem mod et nyt ambitiøst Nature and Science Museum på Aarhus Ø
- Brobjergskolen skal omdannes til et børnekulturelt kraftcenter.
- Musikhusparken skal omdannes til at være byens grønne lunge set i sammenhæng med realiseringen af Next Level samt udvikling af midtbyen

Initiativer, der kræver yderligere finansiering:

- Styrke satsningen på spilbranchen og arbejde målrettet for etableringen af en regional spilpulje med substantiel ekstern finansiering i regi af Filmby Aarhus – budgetbehov 750.000 kr. årligt
- Videreførelse af pulje til kreative brancher – budgetbehov 1 mio. kr. årligt
- Facilitering af kunstnerens rolle som konsulent / pilotprojekt – budgetbehov 250.000 kr.
- De kunstfaglige råd anbefaler, at hæve 1%-reglen til 1,5% til kunstnerisk udsmykning ifm. kommunale anlægsprojekter svarende til den statslige sats. Derudover anbefales, at ordningen udvides til også at omfatte kommunens anlægsudgifter.

Tema: Dannelse og uddannelse

Vi vil:

Give flere børn mulighed for at møde professionel kunst og kultur
Understøtte børn og unges muligheder for at udfolde sig kreativt og dyrke deres kreative talent
Skabe rum i byen, der understøtter kreativ leg og udfoldelse
Styrke talentmiljøer og kunstneriske fødekæder
Have fokus på at synliggøre og åbne de kreative netværk og miljøer i byen
Styrke de kreative ungemiljøer og skabe mulighed for, at unge kulturskabere kan teste deres ideer

Sådan vil vi gøre det:

- Etablere et nyt, børnekulturelt produktionscenter på Brobjergskolen, hvor der er plads til en fortsat udvikling af scenekunsten. En unik attraktion og et fælles rum for børn i dagtilbud og skole, unge talentelever og børnefamilier, der skaber sammenhængskraft til det omkringliggende miljø.
- Igangsætte initiativ, der samler børnekulturaktører på tværs for at udvikle tilbud, der kan benyttes lokalt af fx daginstitutioner og familier
- Plads til kreativ udfoldelse og leg skal have et særligt fokus i udarbejdelse af strategien for kunst i det offentlige rum
- Invitere de lokale børne- og ungdomsforeninger ind i udviklingsarbejdet om at skabe flere lokale rum for børn og unges kreative udfoldelse. Kan kobles til Oplandsudvalget.
- Gennem Talent Aarhus arbejde for at styrke fødekæder og samarbejde på tværs af de formelle og uformelle miljøer i og uden for kommunen.
- Engagere os i den nationale dialog om talentudvikling og talentmiljøer mhp. at sikre nationalt engagement
- I et samarbejde med byens unge-kulturaktører arbejde for at flere unge kan finde vej og engagere sig i de kulturelle og kreative fællesskaber
- Styrke samarbejdet mellem byens kulturaktører og ULF platformen, så endnu flere kan få glæde af kulturtilbuddene.
- I et samarbejde med Børn og Unge have fokus på samarbejder mellem skoler, daginstitutioner og kulturinstitutioner i Aarhus, f.eks. tilbyde flere oplevelser gennem skole- og dagtilbud (BIU-byrådet)

Initiativer, der kræver yderligere finansiering:

- Fortsættelse af Talent Aarhus fra 2023 og frem – budgetbehov 700.000 kr. fra 2023 og frem
- Etablere FGK – talentlinje for litteratur – budgetbehov 600.000 kr. ved fuld indfasning af 3 årgange
- Permanentgørelse af PUKK - pulje til ung kunst og kultur – budgetbehov 500.000 kr. årligt
- Øge støtte til kreative ungemiljøer – budgetbehov 600.000 kr. årligt
- Indsats for talentudvikling på tværs af byens filmaktører – budgetbehov 500.000 kr. årligt
- Styrke spillestedet TAPE som en platform, der skal skabe grobund for talenter og lokale kulturskabere og initiere yderligere lokale projekter – budgetbehov skal afklares.

Tema: Åbne arme – åbent sind

Vi vil:

Styrke tilgængeligheden og åbenheden i byens kulturtilbud
Arbejde for at alle borgere oplever Aarhus som deres kulturby
Give flere mulighed for at deltage i positive, kulturelle fællesskaber
Styrke kunst- og kulturtilbud i hele byen
Arbejde for at nedbryde siloer og fremme dialog
Have fokus på at fremme kulturel diversitet
Bringe kunst og kultur ud i byrummet

Sådan vil vi gøre det:

- Fokus på åbne døre og tilgængelighed indarbejdes i de kommende flerårige aftaler med kulturinstitutioner, hvor der bl.a. sættes fokus på tilbud, der tilgodeser målgrupper, der ikke kan være almindeligt publikum.
- Iværksætte en undersøgelse/kortlægning af mulige barrierer for at flere og nye publikumsgrupper kan finde vej i kulturlivet og få del i de positive fællesskaber
- Vi vil i dialog med byens kulturaktører se på, hvilke udfordringer omkring mangfoldighed og ligestilling mellem kønnene, der kan være i forskellige dele af kulturlivet, og vi vil sammen med bl.a. Kultursamvirket drøfte, hvordan vi kan arbejde med udfordringerne for at fremme et mangfoldigt og inkluderende kulturliv.
- Arbejde for at implementere Oplandsudvalgets anbefalinger ift. at fremme den kulturelle infrastruktur i hele kommunen.
- I samarbejde med andre afdelinger afsøge muligheder for finansiering fra Oplandspuljen til initiativer, der kan fremme et blomstrende lokalt kulturliv
- Bygge videre på de gode erfaringer fra Kunsteksperimentariet i en ny version af initiativet, der fortsat skal fremme kunst i lokalmiljøer og styrke de lokale fællesskaber
- Samarbejde med Borgerservice om den videre udvikling af Kulturammerater, som gennem matching af borgere og kulturelle oplevelser er med til at forebygge ensomhed blandt unge

Initiativer, der kræver yderligere finansiering:

- Fortsætte understøttelsen af Gellerup Art Factory med udviklingsmidler – budgetbehov 400.000 kr. årligt
- Nye kulturskoletilbud i Gellerup – budgetbehov 500.000 kr. årligt
- Integrationsmedarbejder på kulturområdet til koordinering og igangsættelse af aktiviteter i bl.a. udsatte boligområder – budgetbehov 250.000 kr. årligt
- Initiativer ifm. Rainbow City – Budgetbehov skal afklares
- Støtte til udvikling af særlige tilbud til særlige grupper – budgetbehov skal afklares

Tema: Globalt udsyn og ansvar

Vi vil:

Understøtte byens professionelle kunstnere, kulturinstitutioner og frie aktører i deres internationale samarbejde

Arbejde sammen med CDEU og partnerne i Europæisk Kulturregion om at hjælpe kulturlivet bedst muligt på deres vej ud i Europa

Udvikle bypartnerskaberne i tråd med kulturpolitikens temaer

Have fokus på det gode værtskab

Styrke det internationale fokus i formidlingen af byens kulturtilbud

Dele vores erfaringer og lære af dem, der er gået foran os

Engagere os i globale dagsordener

Sådan vil vi gøre det:

- Fortsætte engagementet i Europæisk Kulturregion samarbejdet, som understøtter kulturaktørernes internationale ambitioner, bl.a. gennem seed-funding til EU projekter.
- Samarbejde med Central Denmark EU Office om at fremme deltagelse i europæiske projekter og netværk
- Arbejde for en højere grad af national opbakning til kulturaktørernes internationale ambitioner, herunder national medfinansiering af EU projekter
- Ansøge om at få Aarhus udnævnt til Unesco City of Literature i 2022
- Arbejde for en kommunal akkreditering ift. Erasmus+ programmet, der vil lette kulturaktørernes ansøgninger om udveksling
- Videreudvikle samarbejderne med Manchester og Hamborg, bl.a. med henblik på at åbne disse for samarbejde og udveksling på andre områder, herunder erhverv.
- Inddrage erhverv aktivt ift. internationale partnerskaber og besøg fra udlandet via EKFA.
- Sikre, at byens kulturtilbud som minimum kommunikeres på både dansk og engelsk.
- Fortsat engagere os aktivt i relevante internationale netværk som fx Eurocities, European Capitals of Culture og Districts of Creativity
- Deltage aktivt, bl.a. med oplæg, på relevante konferencer nationale og internationalt
- Tage imod delegationer fra ind- og udland og dele Aarhus' erfaringer
- Have fokus på, at de initiativer, der sættes i gang, medvirker til at fremme realiseringen af de udvalgte verdensmål

Initiativer, der kræver yderligere finansiering:

- Videreførelse af ReThinker programmet efter 2021 – budgetbehov afklares ifm. proces i 2021.
- Pulje til understøttelse af internationale samarbejder – budgetbehov 150.000 kr. årligt
- Afsætte midler til aktiviteter og koordinering ifm. Unesco City of Literature, hvis ansøgningen går igennem – budgetbehov 650.000 kr. årligt

Tema: Klima

Vi vil:

Etablere et klimapartnerskab for kultur, der skal arbejde for bæredygtig udvikling af kulturlivet og udvikling af konkrete tiltag

Indarbejde klimakrav i aftalerne med kulturinstitutioner og arrangører

Lære af gode erfaringer nationalt og internationalt

Engagere de kreative brancher i udvikling og kommunikation af indsatsen

Sådan vil vi gøre det:

- Etablere klimapartnerskab med deltagelse af byens kulturaktører, så vi sikrer ejerskab ift. 2030 målet om CO2 neutralitet
- Indarbejde klimakrav i de kommende flerårige aftaler med kulturinstitutionerne
- Teste erfaringerne fra Manchester med Carbon Literacy og Julie's Bicycle med henblik på at udvikle en lokalt tilpasset model for klimaregnskab, der kan bruges af kulturaktører og andre institutioner
- Undersøge mulighederne for at påvirke CO2 udledningen i forbindelse med publikumstransport til og fra kulturbegivenheder og kulturtilbud
- Sammen med Aarhus Omstiller arbejde for at aktivere de særlige kompetencer, der ligger i de kreative erhverv ift. udvikling og kommunikation af klimatiltag.

Initiativer, der kræver yderligere finansiering:

- Udrulle erfaringerne fra pilotprojektet om kompetenceudvikling og klimaregnskab til hele byens kulturliv - budgetbehov skal afklares
- Partnerskab med forskningsinstitution omkring følgeforskning på kultur og klimaindsatsen - budgetbehov skal afklares